

været længe undervejs. Man må ønske, der må blive mulighed for at få de afsluttende bind frem snarest.

Ole Degn

B o B r a m s e n: *Huset Glücksborg i 150 år. 1-2.* (Forum, 1975). 345, 340 s.

Ideen med at skrive huset Glücksborgs historie synes nærliggende og god. Nærmere eftertanke og det foreliggende resultat fører alligevel til, at ideen endda ikke er så god (dette har ikke noget med bogens kvaliteter at gøre).

Bo Bramsen har sat sig for at behandle de forskellige grene af familien med hovedvægten på regerende huse. Det viser sig imidlertid, at der ikke er nogen egentlig sammenhæng. Det, værket giver, er i virkeligheden biografier af Glücksborgere eller af fyrster gift med Glücksborgere i Danmark, Grækenland, Norge, Rusland og England med afstikkere til Jugoslavien, Rumænien m. m.

Der er lagt afgørende vægt på det biografiske, på familieforbindelserne og på de store begivenheder, derimod siges der mindre om de pågældende fyrsters samfundsmæssige eller politiske funktion. I den henseende er bogen næsten mest fyldig jo fjærnere, vi er fra Danmark. Det kan således synes ganske urimeligt – selv om det biografiske står i forgrunden – at der næsten intet berettes om f. eks. Christian Xs politiske aspirationer, hvortil kilderne ellers efterhånden flyder ret fyldigt. Det havde også været rimeligt med nogle vurderinger af monarkiets betydning i de forskellige lande til forskellige tider. Værket ville ikke have fået unødigt og belæ-

stende tyngde, selv om dette var blevet taget med.

Nu er det blevet en række livfulde person- og situationsskildringer. Selv om de mange enkeltheder og slyngeformede familietråde undertiden kan virke noget slørende, er det dog lykkedes at fastholde klarhed i fremstillingen. Selv om historikeren af i dag ikke lægger megen vægt på fyrstehusene, er det dog en bog, der er værd at læse som et led i helhedsbilledet af samfundene og et karakteristisk ydre træk ved dem. Billedstoffet er også godt i den henseende.

Vagn Dybdahl

J o h a n n e L u i s e H e i b e r g: *Et liv genoplevet i erindringer.* Udg. ved Niels Birger Wamberg. 1-4. (Gyldendal, 1973-74). 400, 256, 266, 316 s.

Den nye – 5. udgave – af fru Heibergs erindringer er nærmest en folkeudgave af den edition, Aage Friis m. fl. forestod i 1944. Retskrivningen er normaliseret til den nugældende, og varianterne eller rettere udeladelserne er indarbejdet i teksten, mens de i 1944-udgaven var optaget i et selvstændigt bind. Der er ret omfattende registre og nydelige illustrationer, dog uden overdådighed.

Vagn Dybdahl

E l i a s B r e d s d o r f f: *Den store nordiske krig og seksualmoralen.* (Gyldendal, 1974). 426 s.

Bogen har undertitlen: En dokumentarisk fremstilling af sædelighedsdebatten i nordisk litteratur i 1880'erne.